

Philoctetes/Man-o-War CREW foto Eric Joris

op de bühne. Daar opteert hij voor een sterk gecodeerde acteertaal. Er wordt retorisch gesproken en in poses geacteerd die herinneren aan lang vervlogen theaterconventies. Een zeker bombast is dit acteren niet vreemd. De spelers schrijden met lange kapmantels over de scène. Hun gebaren zijn plechtig. Het Frans dat ze spreken echoot de tremolo's die decennialang aan het *conservatoire* werden aangeleerd. Met deze vormtaal wil Traub de belangrijkste registers van zijn voorstelling opentrekken: het sacrale, het animale en het diabolische. Hij gebruikt de scène in een rituele traditie en dat is in de context van het hedendaagse theater alleszins verrassend. De acteurs kopiëren in hun spel oeroude iconografische poses. Ze vullen die zelf niet in. Het ritueel wordt niet beleefd. Er is, anders dan bijvoorbeeld bij Fabre, geen enkele vorm van extase. Er is geen sprake van vervoering, het zijn enkel poses die geciteerd worden. De acteur wordt op die manier drager van een symbolentaal. Hij wordt in de latere terminologie van Antonin Artaud, een hiëroglief. Aan een

streng codex is die symbolentaal (anders dan bij bijvoorbeeld Romeo Castellucci) niet gebonden. Er zit veel kitsch in, verwijzingen naar cultfilms en religieus plaasterwerk. De acteerkunst van Wayne Traub is allesbehalve zuiver.

De supermarché

Met die enkele voorbeelden is het alfabet van de acteur in het hedendaagse theater zeker niet volledig uitgespeeld. Enkele clusters zijn aangegeven. Maar er zijn natuurlijk nog andere praktijken te noemen. Het theater van Eric De Volder bijvoorbeeld. Acteren is bij hem een vorm van beeldhouwen in de ruimte. Acteurs zijn plastische vormen die in een kleurenbad worden gedompeld. Ook zij transformeren zich, maar slechts heel schetsmatig, tot een soort groteske figuur. Of het merkwaardige werk van Marijs Boulogne en Manah Depauw (Buelens Paulina), dat nipt van de burleske maar evengoed graait in straattheater of inspiratie haalt uit pornografie. Ze blijven ver uit de buurt van de beproefde acteerstijlen uit de meesterhandboeken. Ze halen

hun materiaal zowel uit de voddemarkt van het theater als uit de supermarkt van de cultuurindustrie. Of nog: de filosoferende stukken van Pieter De Buysser (Lampe). De acteurs staan op scène als nieuwelingen die zich permanent verwonderen over hun talig bestaan. Ze acteren alsof ze ter plekke in de taal worden geboren. En er zijn nog meer voorbeelden te noemen van praktijken die ontsnappen aan de categorieën die ik heb proberen te beschrijven. Deze 'rest' die ik hier snelsnel nog een plek geef wil geen sluiting zijn van wat vandaag aan spelvarianten mogelijk is. De rest is een open rubriek, als het wit op een blad met woorden. Het is de noodzakelijke voorwaarde voor elke tekst die wordt geschreven: dat wat je niet weet en (nog) niet kent. Daarin herken ik een houding die ook voor het acteren vandaag geldig is. Men gaat niet uit van de bagage van de acteur, maar van het ongekende. Daarom kan het verhaal over de acteur ook steeds weer opnieuw worden geschreven. Wordt vervolgd.